

Uppföljningsgranskning av revisionsrapporter

Rapport

Huddinge kommun

KPMG AB

2024-03-18

Antal sidor 22

Huddinge kommun
Uppföljningsgranskning av revisionsrapporter

2024-03-18

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Ansvarig styrelse/nämnd/fullmäktigeberedning	3
2.4	Metod	3
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Granskning av kommunstyrelsens uppsikt av bolag och kommunalförbund	5
3.2	Granskning av kommunens arbete med vattenkvalitet i sjöar	9
3.3	Granskning av delaktighet inom LSS-verksamheten	13
3.4	Granskning av kommunens samverkan med civilsamhället	15
4	Samlad bedömning och rekommendationer	21

1 Sammanfattning

KPMG har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp fyra granskningar från tidsperioden 2019–2021. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna i Huddinge kommun har implementerat de åtgärder som granskningarna föreslog.

Utifrån genomförd uppföljning är vår bedömning att kommunstyrelsen och nämnderna i Huddinge i stort har hörsammat de rekommendationer som revisorerna lämnade i och med de tidigare granskningarna. Vi lämnar dock följande rekommendationer i några av granskningarna.

Revisionsfråga		Rekommendationer
Granskning av kommunstyrelsens uppsikt av bolag och kommunalförbund	<p>Utifrån genomförd uppföljning är vår bedömning att kommunstyrelsen i stort har arbetat med de rekommendationer som revisorerna lämnade i den tidigare granskningen.</p> <p>Vi kan dock konstatera att det inte finns någon rutin för att säkerställa att uppsiktspliktigt underlag blir samlat gemensamt samt att bolagen inte inkluderats i internkontrollprocessen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Säkerställa att rutin fastslås för att säkerställa att uppsiktspliktigt underlag blir samlat gemensamt. - Tillse att helägda bolag inkluderas i processen med intern kontroll.
Revisionsfråga		Rekommendationer
Granskning av kommunens arbete med vattenkvalitet i sjöar	<p>Utifrån genomförd uppföljning är vår bedömning att kommunstyrelsen och natur- och stadsmiljönämnden i stort har arbetat med de rekommendationer som revisorerna lämnade i den tidigare granskningen.</p> <p>Vi kan dock konstatera att revideringen av dagvattenstrategin ej har genomförts.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Säkerställa att revideringen av dagvattenstrategin genomförs.
Revisionsfråga		Rekommendationer
Granskning av delaktighet inom LSS-verksamheten	<p>Vi bedömer att, utifrån granskningen, har vård- och omsorgssektionen i Huddinge tagit till sig av rekommendationen från den tidigare granskningen.</p>	Ingen rekommendation.
Revisionsfråga		Rekommendationer

Granskning av kommunens samverkan med civilsamhället	Utifrån genomförd uppföljning är vår bedömning att kommunstyrelsen och samtliga nämnder i stort har arbetat med de rekommendationer som revisorerna lämnade i den tidigare granskningen. Vi kan dock konstatera att man ej upprättat en strategi eller plan för samverkan och att informationen på hemsidan fortsatt har brister.	- Upprätta strategi och handlingsplan för samverkan med civilsamhället. - Säkerställa att den större översynen av hemsidan genomförs.
---	--	--

2 Bakgrund

KPMG har av Huddinge kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp revisionsgranskningar från år 2019 - 2021. Detta med anledning av att de granskningsinsatser som genomförs ska leda till att verksamheterna utvecklas. Således följer revisorerna årligen upp vilka åtgärder som vidtagits till följd av tidigare genomförda granskningar.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Uppföljningen syfte var att studera och bedöma de åtgärder som vidtagits med anledning av revisionens rekommendationer i respektive granskningsrapport nedan:

- Granskning av kommunstyrelsens uppsikt av bolag och kommunalförbund
- Granskning av kommunens arbete med vattenkvalitet i sjöar
- Granskning av delaktighet inom LSS-verksamheten
- Granskning av kommunens samverkan med civilsamhället

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- Berörd lagstiftning
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

2.3 Ansvarig styrelse/nämnd/fullmäktigeberedning

De ansvariga styrelser/nämnder/fullmäktigeberedningar som legat till grund för granskningen är de samma som legat till grund för de ovanstående fyra granskningarna.

2.4 Metod

Granskningen har genomförts i form av dokumentstudier samt mejlkontakt med representanter från de berörda nämnderna och förvaltningarna. Kompletterande intervjuer har genomförts med följande två funktioner:

Huddinge kommun
Uppföljningsgranskning av revisionsrapporter

2024-03-18

- Teknisk direktör vid miljö- och bygglovsförvaltningen.
- Finans- och koncerncontroller.

3 Resultat av granskningen

3.1 Granskning av kommunstyrelsens uppsikt av bolag och kommunalförbund

3.1.1 Iakttagelser

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen på ett tillfredsställande sätt leder, styr och har uppsikt över bolag, stiftelser och kommunalförbund. I granskningen användes följande revisionsfrågor:

- Hur har uppsiktsplikten formaliserats/strukturerats i kommunen?
- I vilken utsträckning begär kommunstyrelsen upplysningar från bolagen, stiftelserna och kommunalförbunden och fungerar detta på ett tillfredsställande sätt?
- På vilket sätt sker uppsiktsplikten avseende bolagens arbete med intern kontroll?
- På vilket sätt sker uppsiktsplikten avseende bolagens efterlevnad av ägardirektiv?
- I vilken utsträckning sker rapporteringen från bolagen till fullmäktige?
- Vilka aktiva beslut har kommunstyrelsen vidtagit efter given information från bolag, stiftelser och kommunalförbund kring väsentliga förbättringsområden?

Granskningen avsåg kommunstyrelsens uppsikt över dess bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Den sammanfattande bedömningen var att kommunstyrelsen inte på ett tillräckligt tillfredsställande vis leder, styr och har uppsikt över sina bolag och kommunalförbund. Det saknades en definition av vad uppsikten var och hur kommunen skulle bedriva den. Vidare hade kommunstyrelsen inte säkerställt att handlingarna för uppsiktsplikten var tillgängliga eller samlade på en gemensam plats. Vidare så har inte handlingar från bolagen och kommunalförbunden anmälts som handlingar inför kommunstyrelsens sammanträden.

Med detta i åtanke så lämnade KPMG sju rekommendationer för kommunstyrelsen.

3.1.2 Rekommendationer och åtgärder

Nedan presenteras granskningens rekommendationer samt vilka åtgärder kommunstyrelsen vidtagit med anledning av rekommendationerna.

Rekommendation 1

Säkerställa att det finns ett systematiskt tillvägagångssätt och rutiner för hur uppsiktsplikten ska tillämpas över kommunens bolag och kommunalförbund.

2024-03-18

Åtgärd

Utifrån sitt tjänsteutlåtande uppgav kommunstyrelsens förvaltning att de skulle vidta planerade åtgärder som utvecklar uppsikten genom en tydligare gemensam struktur avseende planering, uppföljning och åiterrapportering.

För att utveckla uppsiktsplikten har det av intervju framhållits att kommunstyrelsen anställt en ny funktion för att säkerställa att rutiner för uppsiktsplikten följs systematiskt. Genom att anställa en finans- och koncerncontroller har kommunen säkerställt att det finns funktion på plats som ansvarar för att uppsiktsplikten efterlevs.

I praktiken så har kommunstyrelsen förenklat tillvägagångssättet genom att inkludera bolagen i den årliga åiterrapporteringen (den förstärkta åiterrapporteringen i april, delårsbokslutet och årsredovisningen). Inför verksamhetsåret så informerar finans- och koncerncontrollern bolagen om när avrapporteringen ska ske.

Av intervju har det även framhållits att bolagen anpassat sina styrelserapporter för att säkerställa att de även inkluderar det underlag som kommunen efterfrågar.

Rekommendation 2

Säkerställa att handlingar från bolag och kommunalförbund delges alla kommunstyrelseledamöter.

Åtgärd

Kommunstyrelsens förvaltning har i sitt tjänsteutlåtande uppgett att de kommer att delge handlingar till kommunstyrelsen under punkten "meddelande till kommunstyrelsen" på framtida sammanträden.

Vid intervju framhölls att det pågått ett förenklingsarbete i relation till delgivningen av handlingar från bolagen. För att underlätta av åiterrapporteringen av handlingar från de kommunala bolagen samlas de in och åiterrapporteras två gånger per år, en gång runt mars och en gång runt november.

Vid en protokollgranskning av kommunstyrelsens sammanträden går det att identifiera att underlag från bolagen delges kommunstyrelsen under punkten "Meddelande"/"Meddelande till kommunstyrelsen" vid sammanträden i närhet med mars och november månad.

Rekommendation 3

Överväga värdet av närvaro av styrelseordförande/VD/bolag vid kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges sammanträden.

Åtgärd

I sitt svar har kommunstyrelsens förvaltning uppgett att rådande rutiner för att kalla bolagens styrelseordförande/VD till kommunstyrelsens och fullmäktiges sammanträden kommer fortsätta att användas även i framtiden.

2024-03-18

Vid en protokollgranskning av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för tidsperioden 2020–2022 går det att iakttä att styrelseordförande/VD inte blivit kallade till något sammanträde.

I granskningens intervju så framhölls det att representanter från de helägda bolagen sällan kallas till kommunstyrelsens eller kommunfullmäktiges sammanträden. Huvudanledningen till att de inte kallades var av anledningen att det fanns ett separat forum för att dela information mellan bolagen och kommunen. I kommunens ledningsgrupp ingår samtliga kommundirektörer, och VDs för helägda bolag. I detta forum delas information mellan kommunen och bolagen.

Rekommendation 4

Säkerställa att handlingar som ett underlag för alla kommunstyrelsens ledamöters uppsiktsplikt är tillgängligt och samlat gemensamt.

Åtgärd

Kommunstyrelsens förvaltnings utlåtande lyfte att de ska tillse att erforderliga handlingar inhämtas, samlas och diarieförs i kommunens diariesystem.

Av intervju uppges det att arbetet med att säkerställa att underlaget är tillgängligt har förbättrats sedan granskningen genomfördes. Ansvaret ligger på finans- och koncernkontrollern att ta emot och granska bolagens handlingar för att säkerställa att deras verksamheter är i linje med kommunens mål. I sitt arbete fungerar hen således som en funktion att säkerställa att diarieföringen fungerar.

Det framhölls dock i intervju att det inte fanns någon tydlig rutin för dokumentationen och diarieföring utan att det huvudsakligen byggde på informell kunskap.

Rekommendation 5

Delge, enligt reglementet, kommunfullmäktige kommunstyrelsens prövning och beslut gällande om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Åtgärd

I sitt utlåtande konstaterade kommunstyrelsens förvaltning att prövning och beslut gällande de kommunala bolagen skulle från och med 2022 hanteras i samma ärende som kommunens årsredovisning. I den tidigare granskningen konstaterades det att kommunfullmäktige inte delgivits prövningsbesluten vilket föranledde ovanstående rekommendation.

Vid en protokollgranskning för kommunfullmäktige går det att identifiera att "årsredovisningen 2022" togs upp och godkändes på sammanträdet 2023-04-24. Vi har iakttagit att prövning och beslut gällande de kommunala bolagen har skett vid det sammanträdet men som ett eget ärende.

Av granskningens intervjuer framhölls det att kommunstyrelsens förvaltning fortsatt hade som målsättning att återrapportering från de kommunala bolagen skulle ske i

2024-03-18

samma ärende som årsredovisning men uppgav samtidigt att de var medvetna att det inte hade efterlevts i verkligheten. Vid en protokollgranskning av kommunfullmäktiges sammanträden framkommer det att fullmäktige har blivit delgivna prövning och beslut gällande verksamheten som bedrivits men att det skett i ett separat ärende.

Rekommendation 6

I översynen av kommunens internkontrollprocess även överväga att inkludera bolagen och kommunalförbundet.

Åtgärd

I sitt utlåtande så uppgav kommunstyrelsens förvaltning, som kommunstyrelsen godkände, att en översyn av internkontrollprocessen skulle ske under 2022. En del av översynen var att se över reglementet för internkontrollprocessen och utvärdera om ifall helägda bolag skulle inkluderas i planen.

Vid en granskning av Huddinge kommuns reglemente för intern kontroll framgår det att den inte har blivit reviderad sedan 2019-03-18 och den inkluderar således inte något om de helägda bolagen.

Av granskningens intervju har det framhållits att de bolag som är helägda av kommunen måste ha verksamhetsmål som överlappar med kommunens tre övergripande mål om ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. I relation till internkontrollplanen så uppgavs det att internkontrollplanen inte var helt förenlig.

Rekommendation 7

I samband med ny mandatperiod och utbildningsinsatser säkerställa kommunstyrelsens ledamöters kunskap kring uppsiktsplikten

Åtgärd

I sitt utlåtande uppger kommunstyrelsen att kommunens förtroendevalda inför nästkommande mandatperiod ska genomgå en utbildning.

Vid protokollgenomgången av kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott framkommer det att de förtroendevalda ska gå en utbildning om kommunstyrelsens förvaltning. Vid intervjuer så uppges det också att ledamöterna inför den nya mandatperioden har fått genomgå utbildningar om kommunstyrelsens förvaltning.

3.1.3 Bedömning

Vår sammanslagna bedömning är att Huddinge kommun i allt väsentligt har antagit och implementerat de rekommendationer som revisorerna lämnade i relation till granskningen från 2021.

Granskningen har visat på att Huddinge kommun sedan den genomförda granskningen aktivt arbetat med uppsiktsplikten. Genom att kommunstyrelsens förvaltning anställt en finans- och koncerncontroller som ansvarar för kontakten med bolagen har en kontaktpunkt etablerats för att återrapportering från bolagen sker korrekt.

Granskningen har samtidigt visat på att kommunen inte har fastslagit någon rutin för att säkerställa att uppsiktspliktigt underlag är tillgängligt och samlat gemensamt, det arbetet bygger på enskilda individers kunskap. Vidare har granskningen kunnat konstatera att prövning och beslut gällande bolagens verksamhet inte sker i samma ärende som kommunens årsredovisning.

Det har av granskningen framgått att kommunen inte har reviderat sitt reglemente för intern kontrollen sedan 2019. Det har framhållits att bolagen behöver ha mål som överlappar med kommunens övergripande mål, men att internkontrollplanen bedömdes vara felriktad för bolag.

3.2 Granskning av kommunens arbete med vattenkvalitet i sjöar

3.2.1 Iakttagelser

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunens arbete med att förbättra vattenkvaliteten i syfte att nå miljökvalitetsnormerna bedrivs på det sätt som beslut och normer anger. Följande revisionsfrågor upprättades för att besvara revisionsfrågan:

- Hur styr klimat- och stadsmiljönämnden förvaltningen i syfte att nå fullmäktiges mål och åtgärder? Har nämnden satt upp kompletterande mål i nämndens verksamhetsplan eller i andra styrdokument?
- Vilka konkreta åtgärder har nämnden och förvaltningen beslutat att genomföra under 2020 i syfte att förbättra vattenkvaliteten?
- Står de beslut som fullmäktige och nämnden fattat i överensstämmelse med den nationella styrningen på området (miljökvalitetsnormerna)?
- Vilka funktioner ansvarar för att genomföra beslutade åtgärder och aktiviteter?
- Hur fungerar uppföljning och åiterrapportering till nämnd och fullmäktige av det pågående arbetet med att förbättra vattenkvaliteten?
- Har kommunen ändamålsenliga teknik- och systemstöd?
- Är kommunens samarbete/samordning inom vattenområden tillräckligt för att nå målen/kraven?
- Vilken planering och resurstillsättning sker för att klara målet kring enskilda avlopp 2025? När ett område granskas, granskas då alla avlopp eller tas stickprov? Hur vanligt är det att man hittar dåligt fungerande avlopp? Avlopp med smutsvatten rakt ut sjön?
- Övriga faktorer som bidrar till övergödning är t.ex jordbruk, industrier, och vägtrafik? Hur arbetar Huddinge för att förhindra/minska den övergödningen?
- Vilken vattenkvalitet erhålls genom befintlig vattentäkt idag och vilka risker finns för påverkan på täkten/täkterna?

Granskningen avsåg kommunstyrelsen och klimat- och stadsmiljönämnden.

2024-03-18

Den sammanfattande bedömningen var att klimat- och stadsmiljönämndens arbete utifrån dess ansvar för kommunens vattenvårdande åtgärder bedrivits på ett ändamålsenligt sätt, men att det sannolikt inte var tillräckligt för att uppnå miljö kvalitetsnormerna inom angiven tid. Enligt kommunens miljöbokslutet 2019 var *vatten* det enda temaområde i miljöprogrammet som inte hade godtagbar måluppfyllelse som helhet. Det konstaterades att risken var stor för att kommunen inte skulle uppnå miljö kvalitetsnormer och god vattenstatus som fastställts för sjöar och vattendrag inför 2021 och 2027.

Granskningen konstaterade också att det fanns otydligheter kring ansvarsfördelningen rörande klimat- och stadsmiljönämnden övergripande samordningsuppdrag på miljöområdet. Det fanns ett behov av att tydliggöra struktur och former för nämndens uppföljning av andra nämnderna och bolag.

3.2.2 Rekommendationer och åtgärder

Sedan granskningen genomfördes har klimat- och stadsmiljönämnden bytt namn till natur- och stadsmiljönämnden. Nedan presenteras vilka åtgärder kommunstyrelsen och natur- och stadsmiljönämnden vidtagit med anledning av rekommendationerna.

Rekommendation 1

Klimat- och stadsmiljönämnden och kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans tydliggöra processerna kopplat till klimat- och stadsmiljönämndens samordningsuppdrag, samt se över behovet av förbättrad styrning, uppföljning och samordning i relation till SVOA.

Åtgärd

I sitt tjänsteutlåtande uppger kommunstyrelsens förvaltning och miljö- och bygglovsförvaltningen att det pågår ett arbete för att tydliggöra samordningen med Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA). Vidare uppger förvaltningarna att de kommer revidera kommunens miljöprogram och översiktsplan under 2021–2022, för att inkludera samordningen av dagvattenfrågan.

I enlighet med rekommendationen har processen kopplat till klimat- och stadsmiljönämndens samordningsuppdrag förtydligats. En styrgrupp har etablerats där miljö- och bygglovsförvaltningen, kommunstyrelsens förvaltning och SVOA är representerade. Styrgruppen träffas i regel fyra gånger per år och sammanträdena protokollförs.

Vidare har en operativ grupp etablerats som inkluderar de tre verksamheterna. Av granskningens intervju har det framhållits att den operativa gruppen saknar styrande dokument, de agerar på vad som beslutas om i styrgruppen. Ifall den operativa gruppen inte kan skapa samsyn lyfts frågan till styrgruppen för beslut.

Vid en granskning av kommunens miljöprogram och översiktsplan har granskningen identifierat att de har reviderats och numera inkluderar samordning av dagvatten.

2024-03-18

Rekommendation 2

Klimat- och stadsmiljönämnden får i uppdrag att dels göra en årlig samlad uppföljning av måluppfyllelsen och genomförandet av åtgärderna i respektive lokal åtgärdsplan (LÅP) i anslutning till kommunens miljöbokslut, dels redovisa den årliga uppföljningen av vattenvårdsförbundets åtgärdsprogram för nämnden och fullmäktige. För att få en helhetsbild av genomförandet av LÅP bör uppföljningen av den omfatta redovisning av från andra kommuner inrapporterad status för de åtgärder som dessa ansvarar för.

Åtgärd

I utlåtande från båda förvaltningarna statuerade de att miljö- och bygglovsförvaltningen årligen skulle följa upp på de lokala åtgärdsplanerna och programmen, men att de skulle göra det vid en annan tidpunkt, förslagsvis årets sista kvartal.

Sedan granskningen genomfördes har förvaltningen genomfört årliga återrapporteringar av de lokala åtgärdsplanerna och programmen vid klimat- och stadsmiljönämnden sista sammanträde för året, 2022 den 14 december och 2023 den 9 november.

Det framhölls i intervju att utfallet av de lokala åtgärdsplanerna och programmen användes som underlag i bedömningen för miljöbokslutet, vilket bekräftas av miljöbokslutet 2022 där utfallet har inverkat på bedömningen gällande det tematiska området vatten.

För de vattendrag som geografiskt delas av fler kommuner än Huddinge framkommer det i uppföljningen vad statusen är för vattendraget samt vem det är som ansvarar för att säkerställa att åtgärden genomförs.

Rekommendation 3

Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med klimat- och stadsmiljönämnden ta fram ett förslag till en revidera dagvattenstrategi för att bland annat tydliggöra dess målsättningar, samt kompletterande riktlinjer omfattande konkreta nivåer för tillåtna dagvattenutsläpp i kommunen.

Åtgärd

I sitt utlåtande uttryckte kommunstyrelsens och klimat- och stadsmiljönämndens förvaltningar att arbetet med dagvattenstrategin skulle påbörjas under 2022 genom att kommunstyrelsens förvaltning skulle få i uppdrag att revidera dagvattenstrategin.

I granskningen har det framhållits att ansvaret för att revidera dagvattenstrategin ligger på kommunstyrelsen, men att natur- och stadsmiljönämnden kommer att bistå med sin kunskap vid framtagandet.

Kommunstyrelsen har sedan granskningen genomfördes inte, i sin verksamhetsplan, gett sin förvaltning i uppdrag att revidera dagvattenstrategin. I verksamhetsplanen för 2024 framgår det att en VA-strateg ska anställas och att hen ska arbeta med revideringen av dagvattenstrategin. VA-strategen anställdes i februari 2024.

2024-03-18

I intervju framhölls det att det funnits planer på att revidera dagvattenstrategin under 2023. Det framhölls dock att revideringen av strategin blev nedprioriterad till förmån för lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster då den trädde i kraft första januari 2023 och att kommuner var tvungna att ha en vattentjänstplan färdig senast sista december 2023. Planen var dock att upprätta vattentjänstplanen och revidera dagvattenstrategin simultant, men med ett visst fokus på vattentjänstplanen.

Även om revideringen av dagvattenstrategin inte hade huvudprioritet under 2023 etablerades en projektorganisation med representanter från samhällsbyggnadsavdelningen, miljö- och bygglovsförvaltningen och SVOAs. Följande kompetenser finns i projektet:

- projektledare/urbanekolog (kommunstyrelsens förvaltning)
- VA-strateg (kommunstyrelsens förvaltning)
- miljöplanerare (kommunstyrelsens förvaltning)
- landskapsarkitekt (kommunstyrelsens förvaltning)
- miljöstrateg (miljö- och bygglovsförvaltningen)
- ekolog (miljö- och bygglovsförvaltningen)
- miljöinspektör (miljö- och bygglovsförvaltningen)
- representant/-er från SVOA med kompetens inom tidiga planeringsskeden, exploateringsprojekt och driftskede

Även om revideringen av dagvattenstrategin inte påbörjades under 2022 har kommunstyrelsen initierat följande förarbeten inför revideringen, (1) behovsinventering, (2) en metodik för att beräkna en åtgärdsnivå, (3) ett pilotprojekt med en kravnivå för dagvatten, (4) dialog om att inkludera riktvärden för halter i dagvattenutsläppen, och (5) utvecklat samarbete med SVOA.

I och med att arbetet med revideringen av dagvattenstrategin inte har haft den framdrift som var tänkt har det i granskningen framhållits att revideringen inte kommer kunna vara klar till oktober 2025 som det först var tänkt. I dagsläget är uppfattningen att revideringen som tidigast kan vara klar mellan årsskiftet 2025/26 och sommaren 2026.

3.2.3 Bedömning

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen och natur- och stadsmiljönämnden tagit till sig av de rekommendationer som lämnades i samband med granskningen från 2020.

Vi noterar att kommunen har tydlig gjort processen genom upprättandet av en styrgrupp vilken inkluderar relevanta aktörer och som träffas med en löpande frekvens. Vi noterar dock att den övergripande samordningen mellan kommunen och SVOA kring vattenvård inte regleras i några dokument.

I relation till uppföljningen av de lokala åtgärdsplanerna kan vi notera att natur- och stadsmiljönämnden årligen har följt upp den. Vi kan konstatera att uppföljningen har skett under fjärde kvartalet som förvaltningen föreslog. Vi kan konstatera att

förvaltningen, i linje med rekommendationen, i uppföljningen har redovisat andra kommuners åtgärder för vattendrag med delat ansvar.

Vi noterar dock att kommunstyrelsen med stöd av natur- och stadsmiljönämnden inte uppfyllt den tredje rekommendationen gällande revideringen av dagvattenstrategin. Av kommunstyrelsens verksamhetsplaner från 2022 och framåt framkommer det inte att dess förvaltning fått i uppgift att revidera dagvattenstrategin. Vi ställer oss dock positiva till att arbetet med att revidera dagvattenstrategin nu är initierat.

3.3 Granskning av delaktighet inom LSS-verksamheten

3.3.1 Iakttagelser

Granskningen hade till syfte att bedöma om möjligheterna till självbestämmande och inflytande för personer med funktionsnedsättning svarar mot de krav som ställs i lagen. Granskningen skulle besvara följande revisionsfrågor:

- Har vård- och omsorgsnämnden beslutat om mål avseende inflytande och självbestämmande för personer med funktionsnedsättning?
 - Följs eventuella mål upp?
 - Säkerställs att verksamheten arbetar för att nå målen?
- Hur arbetar biståndshandläggarna för att säkerställa inflytande och självbestämmande för personer som ansöker om en LSS-insats?
- Hur arbetar LSS-verksamheterna med att säkerställa inflytande och självbestämmande för de personer som har beviljats en LSS-insats?
 - Används någon specifik metod eller något arbetssätt?
 - Finns det skillnader mellan olika verksamheter till exempel daglig verksamhet och gruppboheter?
- På vilket sätt involveras brukarorganisationerna i kommunens arbete för att säkerställa självbestämmande och inflytande för personer med funktionsnedsättning?
- Har vård- och omsorgsnämnden inrättat ett forum för dialog med intresseorganisationer eller på annat sätt fattat beslut i syfte att öka möjligheterna till inflytande och självbestämmande för personer med funktionsnedsättning?

Granskningen avsåg vård- och omsorgsnämnden.

Den sammanfattande bedömningen var att vård- och omsorgsnämnden i allt väsentligt säkerställer funktionsnedsattas självbestämmande och inflytande. Det bedrevs ett förhållandevis aktivt och strukturerat arbete i Huddinge kommun för att stärka inflytandet och självbestämmandet för personer med funktionsnedsättning.

Det granskningen konstaterade var dock att nämnden inte hade vidtagit åtgärder och insatser för att ta tillvara brukarorganisationernas erfarenheter och kunskaper i delaktighetsarbetet.

3.3.2 Rekommendationer och åtgärder

Baserat på granskningens resultat lämnades en rekommendation till vård och omsorgsnämnden i Huddinge. Nedan presenteras rekommendationen samt vad som har gjorts i Huddinge.

Rekommendation 1

Utarbeta former för att tillvarata och integrera erfarenheter och kunskaper hos brukarorganisationer i kommunens delaktighetsarbete.

Åtgärd

I sitt tjänsteutlåtande framkom det att socialförvaltningen skulle utreda och utvärdera om nuvarande former för samverkan är tillräckliga eller om de behöver utvecklas och förändras för att säkerställa att vård- och omsorgsnämnden uppfyllde 7 § punkt 7 i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Det poängterades att ett fokus på barnperspektivet skulle inkluderas i utredningen.

Det har framhållits att utredningen och framtagandet av samverkansformerna påverkades och försenades av pandemin. Innan vård- och omsorgsnämnden hann initiera sin utredning kontackades de av riksförbundet Autism som efterfrågade en samverkan på verksamhetsnivå för att utbyta kunskap. Socialförvaltningen fick i uppdrag att inventera intresset för en samverkan bland andra organisationer och kunde identifiera att FUB¹ och riksförbundet Attention också var intresserade av en samverkan.

Samverkan startades upp i december 2022 och på det första sammanträdet beslutades det att samverkan skulle träffas fyra gånger per år. De fasta punkterna för sammanträdena är att medlemmarna delar med sig av aktuell information. Av granskningen framkom det att samverkan skulle fungera som ett komplement till kommunstyrelsens funktionshinderråd.

3.3.3 Bedömning

Vår bedömning är vård- och omsorgsnämnden har tagit till sig av rekommendationen och upprättat samverkansform för att kunna ta tillvara och integrera kunskaper hos brukarorganisationer i kommunen.

Vi noterar att den utredning som vård- och omsorgsnämnden uppgav att de skulle initiera aldrig genomfördes innan den nya samverkan upprättades. Med det konstaterat så ställer vi oss positiva till att en samverkan med brukarorganisationer har etablerats och som träffas med en fastslagen regelbundenhet.

¹ FUB är en intresseorganisation för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning.

3.4 Granskning av kommunens samverkan med civilsamhället

3.4.1 Iakttagelser

Granskningen hade i syfte att kartlägga kommunens samverkan med civilsamhället samt hur ideella organisationer, idrottsföreningar, intresseorganisationer med flera upplever samarbetet med kommunen och hur de bemöts. Kartläggningen/nulägesbeskrivningen utformades så att det är möjligt att i en eller flera fördjupade granskningar analyserats hur invånarnytta prioriteras i de kommunala verksamheterna där samverkan med civilsamhället är möjliga. Speciellt fokus lades på att kartlägga hur samverkan var utformad inom områden där civilsamhället kan komplettera och avlasta kommunens arbete. För att besvara granskningen så operationaliserades följande revisionsfrågor som granskningen besvarade:

- Vilka forum, organ och mötesplatser har kommunen och dess nämnder skapat för samverkan och dialog med civilsamhället? Hur är dessa tänkta att fungera?
- Finns några ämnesspecifika (idrott, kultur, äldrefrågor) samarbetsorgan för samverkan mellan kommunen och viss del av civilsamhället?
- Hur upplever civilsamhället att kommunens samverkan är utformad och fungerar? Finns skillnader mellan åsikterna hos ideella organisationer, idrottsföreningar och intresseföreningar (Röda korset, Rädda barnen, Svenska kyrkan, Södertörnkyrkan, Huddinge kulturhus och de två största idrottsföreningarna i Huddinge kommun)?
- Hur arbetar kommunen för att tillhandahålla information för olika grupper av medborgare på ett enkelt och tydligt sätt? Finns exempelvis information på olika språk och på lättläst svenska? Är informationen på kommunens webbplats anpassad för informationsinhämtning via mobiltelefon?
- Finns några mål eller riktlinjer för hur kommunens medarbetare ska besvara frågor, och ge information till civilsamhället när det gäller exempelvis svarstider, bemötande och språk?
- Hur tar kommunen tillvara den potential som finns i en väl fungerande samverkan med civilsamhället?
- Har kommunen en strategi för samverkan med civilsamhället, och vad har den i så fall resulterat i?
- Besvarar kommunen frågor från civilsamhället snabbt, i positiv anda och på ett vänligt och obyråkratiskt sätt?

Granskningen avsåg kommunstyrelsen och samtliga nämnder i Huddinge kommun.

Den sammanfattande bedömningen var att kommunens styrning var svag när det gällde samverkan och samarbetet med civilsamhället. Kommunen saknade en övergripande styrning i form av policy eller liknande och de ambitioner som fullmäktige uttryckte i kommunens Mål och budget omsattes inte till konkreta mål. Kultur- och fritidsnämnden var den nämnd som i sin verksamhetsplan hade mått relaterade till samarbete med civilsamhället. Kommunen hade en kommunikationspolicy vilken dikterar styrning för kommunens kontakt med externa parter.

2024-03-18

Granskningens enkätundersökning visade på att en stor del av kommunens föreningar och organisationer upplevde att de inte erkändes, uppmärksammades och bekräftades som en samverkanspartner för kommunen. Idrottsföreningar upplevde i högre utsträckning än andra ideella föreningar/organisationer att samverka med kommunen fungerade.

Det konstaterades att den interna samordningen och samverkan brast samtidigt som upplevelsen hos civilsamhällesorganisationerna visade på en blandad uppfattning.

Granskningens slutsats var att kommunen bör förtydliga vad den ska uppnå med samverkan och samarbetet med civilsamhället. Det bör ligga till grund för mål som tydliggör vilka resultat berörda nämnder ska uppnå i relation till civilsamhället.

I revisionsplanen för 2021 genomfördes en uppföljningsgranskning av granskningen av kommunens samverkan med civilsamhället. Den uppföljningen bedömde att kommunstyrelsen och nämnderna till stor del har hörsammat de rekommendationer som lämnades 2019. Uppföljningen bedömde dock att det fortsatt saknades ett förtydligande gällande vad som skulle uppnås med samverkan och samarbetet med civilsamhället. Kommunstyrelsen hade vidare valt att inte följa rekommendationen av *att ta fram en strategi för att konkret tydliggöra vad kommunen ska uppnå med samverkan och samarbetet med civilsamhället, samt hur arbetet ska utvecklas, styras och följas upp*. Uppföljningen konstaterade vidare att kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden samt vård- och omsorgsnämnden har varit väldigt effektiva att söka samarbete med civilsamhället.

3.4.2 Rekommendationer och åtgärder

I framtagandet av tjänsteutlåtande har kommunstyrelsens förvaltning, miljö- och bygglovsförvaltningen, gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och socialförvaltningen gemensamt tagit fram synpunkter för sina respektive nämnder för att bemöta rekommendationerna.

Barn- och utbildningsförvaltningen som står under både förskolenämnden och grundskolenämnden uppgav i sina tjänsteutlåtande att de ansåg att nämnderna enbart berördes av två av rekommendationerna och det är mot dessa som de har svarat.

Rekommendation 1

Tar fram en strategi och handlingsplan för kommunen om vad ska uppnås med samverkan och samarbete med civilsamhället samt hur arbetet ska utvecklas, styras och följas upp. I ett sådant arbete bör representanter för olika delar av civilsamhället bjudas in till dialog och medverkan.

Åtgärd

I tjänsteutlåtandet uppger kommunstyrelsen och nämnderna att de inte anser att en strategi skulle vara det bästa sättet för att uppnå ett effektivt samarbete med civilsamhället. Istället förespråkade förvaltningarna att Mål och budgeten, genom förvaltningarnas verksamhetsplaner, ska diktera villkoren för samarbetet med civilsamhället. En ny styrmodell och målstruktur skulle även tas fram för kommunen. Utlåtandet avslutas med att statuera att samtliga förvaltningar alltid ska beakta

2024-03-18

samverkan med civilsamhället i deras arbete. Av den anledningen har ingen strategi eller handlingsplan för samverkan med civilsamhället etablerats.

Vid en kontroll av samtliga nämnders verksamhetsplaner för 2024 framkom det att i kommunstyrelsens, kultur- och fritidsnämnden, natur- och stadsmiljönämnden, socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden, grundskolenämnden samt gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ska de samarbeta med civilsamhället.

Av dessa är det dock enbart natur- och stadsmiljönämnde samt grundskolenämnden som gett sina förvaltningar följande uppdrag.

- *Grundskolenämnden*: Tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen utreda den öppna fritidsverksamheten och likvärdig tillgång till fritidsaktiviteter för 10 till 12-årigar och ta fram förslag till långsiktig ansvarsfördelning samt utforska samarbetsmöjligheter med civilsamhället.
- *Natur- och stadsmiljönämnden*: Utveckla samverkan med föreningar och civilsamhället för att bland annat öka känslan av trivsel och säkerhet i kommunen och bidra till social hållbarhet

Bygglovs- och tillsynsnämnden och förskolenämnden nämner inget om samarbetet med civilsamhället i sina verksamhetsplaner. Under intervju med representant från bygglovs- och tillsynsnämndens förvaltning har det framhållits att nämnden inte söker samverkan med civilsamhället då de är en myndighetsnämnd och att samverkan med civilsamhället således är inte är relevant.

I relation till kommunens nya målstruktur introducerades den till kommunen under 2021 och gäller för samtliga nämnder, förvaltningar och bolag. Bakgrunden till den nya målstukrutern var att skapa bättre samordning och effektivisera förvaltningarnas funktioner.

Rekommendation 2

Tydliggör kommunens kontaktvägar och kontaktuppgifter till funktioner och ansvarsområden så att den som söker uppgifter inte riskerar att förbises.

Åtgärd

I förvaltningarnas gemensamma svar uppgavs det att i syfte att förenkla för de som söker kontakt med kommunen ska de hänvisas till service center. Service center har kompetens för att kunna hänvisa inkomna frågor till rätt tjänsteperson/förvaltning, följa upp på frågor och svara på frågor rörande de olika förvaltningarna. Användandet av service centret skulle också avlasta verksamheterna till att fokusera på deras respektive kompetensområde.

Av granskningen har det framhållits att all kommunikation dirigeras via service center idag och att den upplevdes fungerade bra. Upplevelsen var att det säkerställde att civilsamhället fick snabba och korrekta svar på sina frågor alternativt att de blev kopplade till representant som kunde svara på deras frågor.

2024-03-18

Vid en inspektion av kontaktuppgifterna till Huddinge kommuns förvaltningar går det att iaktta att det telefonnummer som finns att tillgå vid rubriken "Kontakta oss" är telefonnumret till kommunens servicecenter.

Rekommendation 3

Ser över både

- sitt sätt att bemöta och söka samverkan med civilsamhället, samt
- kommunens webbplats med avseende på förbättring av navigering, struktur, sökfunktioner och informationsinhämtning via mobiltelefon.

Åtgärd

Se över sitt sätt att bemöta och söka samverkan med civilsamhället

Gällande att se över sitt sätt att bemöta och samverka uppgav förvaltningarna i deras gemensamma svar att de upplevde att de hade ett gott bemötande och att det fanns en välfungerande samverkan med civilsamhället.

I utlåtandet uppgavs det att majoriteten av kommunens föreningsbidrag utgick genom kultur- och fritidsnämnden. Kultur- och fritidsnämnden skulle i verksamhetsplanen för 2020 ge sin förvaltning i uppdrag att genomföra en bidragsöversyn med mål att göra bidragshanteringen mer lättillgänglig, transparent och jämlik. Översynens slutprodukt blev att strukturera om styrdokumenterna. Med den nya strukturen fattar kommunfullmäktige beslut om riktlinjer för bidragsgivning och sedan får nämnderna själva ta fram regelverk som de har mandat över.

Granskningen har sett att kommunstyrelsen och nämndernas samarbete med civilsamhället fungerar både uppsökande och bemötande, där vi kunnat konstatera att miljö- och bygglovsförvaltningen samt socialförvaltningen upprättat sammabeten med civilsamhället efter att de blivit uppsökta av föreningar samtidigt som kultur- och fritidsförvaltningen anställt flera medarbetare inom föreningsstödsenheten som ska arbeta uppsökande.

Goda exempel på samverkan

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har på uppdrag av kommunfullmäktige tagit fram en granskning gällande kommunens samverkan med civilsamhället som genomfördes 2022. Utredningen slog fast att samtliga nämnder i Huddinge kommun samarbetade med civilsamhället men att det fortsatt fanns ett behov av att utveckla samverkan. Det konstaterades att det saknades samordning och stöd för samverkan, vilket resulterade i att nämndernas förvaltningar blev beroende på enskilda medarbetares förkunskaper, kompetens och engagemang.

Natur- och stadsmiljönämnden

Natur- och stadsmiljönämndens förvaltning upprättade ett samarbete tillsammans med en lokal basketförening. Basketföreningen kontaktade kommunen med ett förslag gällande upprustandet av idrottsplats som inte hade varit prioriterad på länge.

2024-03-18

Tillsammans med basketföreningen rustade nämnden upp idrottsplatsen och skapade ett utrymme för att idrotta och spela basket.

Socialnämnden

Socialnämnden identifierade att Kvinnojouren i Huddinge utgör ett viktigt komplimenterande inslag till nämndens arbete, därav har ett samarbete upprättats mellan nämnden och jouren. Där nämnden bidragit med hyres- och verksamhetsbidrag. Samarbetet mellan nämnden och jouren har utvärderats vilket resulterade i att det till 2024 tecknades ett avtal om idéburet offentligt partnerskap för att effektivare kunna lösa sektorsövergripande samhällsproblem.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden har mycket samarbeten med civilsamhället och har en separat enhet för föreningsstöd vid dess förvaltning. Föreningsstödsenheten består av en enhetschef, två bokningsplanerare, två idrottsutvecklare och en föreningssamordnare.

En satsning som nämnden haft med civilsamhället är HANG (Huddinge, aktivitet, nytänk, gemenskap) som startade under 2019 som ett samarbete mellan nämnden, Huddinge basket och RF-SISU² Stockholm. Projektet fokuserar på utsatta områden och erbjuder öppna avgiftsfria aktiviteter.

Vidare har nämndens kulturstrategiska enhet upprättat flera samverkansavtal med civilsamhället gällande upplåtandet av kulturlokaler (till exempel litografiska museet, Vårby-Fittja hembygdsförening) för kulturhistoriskt arbete.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden har haft ett samarbete med ABF i utsatta områden i Huddinge gällande läxhjälp.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämndens förebyggande enhet inom äldreomsorgen erbjuder öppna seniorträffar där samverkan med civilsamhället sker. Verksamheten deltar i ett forskningsprojekt sedan 2023 där bland annat PRO och SPF ingår som syftar till att samverka för att förebygga försämrad hälsa hos äldre personer.

Seniordagarna genomförs årligen i samverkan med civilsamhället. Under 2023 påbörjades ett samarbete med PRO och SPF om att erbjuda inspirerande föredrag för seniorer i kommunen för att nå ut med kunskap och information om vilka aktiviteter som erbjuds av civilsamhället och kommunen.

Nämndövergripande samarbete

Barn- och utbildningsförvaltningens lyfte i sitt utlåtande att de, tillsammans med social- och äldreomsorgsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen ingick i kommunstyrelsens övergripande samverkan Samkraft. En samverkan som sökte samarbete med civilsamhället för att motverka missbruk, våld psykisk ohälsa och kriminalitet. I granskningen har det framhållits att Samkraft ersatts av en ny

² Riksidrottsförbundet – Svenska Idrottsrörelsens Studieförbund

2024-03-18

kommunövergripande satsning på preventionsarbete där kommunstyrelsens, förskolenämndens, grundskolenämndens, socialnämndens och kultur- och fritidsnämndens förvaltningar ingår.

Se över kommunens webbplats med avseende på förbättring av navigering, struktur, sökfunktioner och informationsinhämtning via mobiltelefon

I relation till kommunens webbplats framhölls det i tjänsteutlåtandet att utvecklingen skedde kontinuerligt. Med det sagt konstaterade utlåtandet att webbplatsen upplevde sedan många år tillbaka var uppbyggd på ett följsamt vis.

Av granskningen har det framhållits att ansvaret för att se över webbplatsen ligger hos kommunstyrelsen.

Sedan granskningen genomfördes har Huddinges hemsida reviderats och uppdaterats för att göra navigeringen bättre, något som KPMG tog upp i sin uppföljande granskning från 2019.

Med det konstaterat så finns det fortsatt bristande information riktad till civilsamhället på webbplatsen. Det saknas fortsatt till exempel information om mandat och hur beslut fattas. Av den anledningen har en projektgrupp, bestående av representanter från kommunstyrelsen och kultur- och fritidsnämnden etablerats för att göra en större översyn av kommunens hemsida under 2024.

3.4.3 Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen och nämnderna i Huddinge kommun har i allt väsentligt tagit till sig av revisorernas rekommendationer från den tidigare granskningen.

Vi har dock noterat att kommunen ännu inte har tagit fram någon strategi eller handlingsplan för sin samverkan med civilsamhället. I relation till att kommunstyrelsens egen granskning, samt att det enbart är två nämnder som har aktiviteter som fokuserar på samverkan med civilsamhället så är vår bedömning att kommunen fortsatt är i behov av en strategi och plan för samverkan.

Vi ser det som positivt att kommunen har tagit till sig och säkerställt att kontaktvägen som civilsamhället har till kommunen är via kommunens service center.

Vi ser det som positivt att kommunens nämnder både arbetar sökande och bemötande med sin samverkan med civilsamhället och kan konstatera att det finns etablerad samverkan med civilsamhället.

Vidare ser vi det som positivt att kommunstyrelsen löpande har uppdaterat sin hemsida för att hålla den aktuell och relevant. Vi ser det även som positivt att en större revidering av hemsidan ska genomföras under 2024.

4 Samlad bedömning och rekommendationer

Syftet med uppföljningen har varit att studera och bedöma de åtgärder som vidtagits med anledning av revisionens rekommendationer i respektive granskningsrapport har hörtsammats.

Utifrån genomförd uppföljning är vår bedömning att kommunstyrelsen och nämnderna i Huddinge kommun har hörtsammats de rekommendationer som revisorerna lämnade i och med de tidigare granskningarna. Vi lämnar dock följande rekommendationer i några av granskningarna.

Granskning av kommunstyrelsens uppsikt av bolag och kommunalförbund

Utifrån genomförd uppföljning är vår bedömning att kommunstyrelsen i stort har arbetat med de rekommendationer som revisorerna lämnade i den tidigare granskningen.

Utifrån uppföljningsgranskningen rekommenderar vi kommunstyrelsen att

- Säkerställa att rutin fastslås för att säkerställa att uppsiktspliktigt underlag blir samlat gemensamt.
- Tillse att helägda bolag inkluderas i processen med intern kontroll.

Granskning av kommunens arbete med vattenkvalitet i sjöar

Utifrån genomförd uppföljning är vår bedömning att kommunstyrelsen och natur- och stadsmiljönämnden i stort har arbetat med de rekommendationer som revisorerna lämnade i den tidigare granskningen.

Utifrån uppföljningsgranskningen rekommenderar vi kommunstyrelsen att

- Säkerställa att revideringen av dagvattenstrategin genomförs.

Granskning av delaktighet inom LSS-verksamheten

Vi bedömer att, utifrån granskningen, har vård- och omsorgssektionen i Huddinge tagit till sig av rekommendationen gällande att utarbeta former för att ta tillvara på kunskap hos brukarorganisationer.

Granskning av kommunens samverkan med civilsamhället

Utifrån genomförd uppföljning är vår bedömning att kommunstyrelsen och samtliga nämnder i stort har arbetat med de rekommendationer som revisorerna lämnade i den tidigare granskningen.

Utifrån uppföljningsgranskningen rekommenderar vi kommunstyrelsen och nämnderna att

- Upprätta strategi och handlingsplan för samverkan med civilsamhället.
- Säkerställa att den större översynen av hemsidan genomförs.

Huddinge kommun
Uppföljningsgranskning av revisionsrapporter

2024-03-18

Datum som ovan

KPMG AB

Micaela Hedin
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Ludvig Sjöblom
Verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.